

og der er ogsaa en Friskole, en Almue-skole, hvad man nu vil kalde den, hvor Underviisning gives i det danske Sprog; men iøvrigt er der intetsteds paa Færøerne indført noget regelmæssigt Skolevæsen. Sproget læres altsaa alene ved Religionsunderviisningen, ved den Underviisning, der af Forældrene meddeles Børnene efter danske Bøer, og dernæst ved Confirmationunderviisningen hos Præsten, hvilken Underviisning dog paa Grund af de særlige Forhold ikke paa Færøerne varer saa længe som her i det egentlige Danmark. Det læres fremdeles ved at høre Prædiken og ved at deeltage i Cathetisationen i Kirken, som jo holdes i det danske Sprog, ved at omgaaes med dansksfødte Folk — de allerfleste Embedsmænd paa Færøerne ere dansksfødte —; endvidere læres det ved Læsning; men de Bøer, der almindeligst, ja saagodtsom udelukkende blive læste af Menigmand paa Færøerne ere danske Andagtsbøer, gudelige Bøer fra en ældre Tid, hvori Sproget ikke er det nu almindelige Tale-sprog. Prædiken kunne forhaabentlig de allerfleste og maaskee alle Færinger nok følge; den bliver holdt langsommere og i et Sprog, som kommer nærmere overeens baade med Biblen og med de Andagtsbøer, der bruges deroppe. I Kirken er desuden Sindet roligt, og Opmærksomheden er eller kan idetmindste udeelt være henvendt paa Ordet, der bliver forkyndt; altsaa der vil det jo vistnok i Almindelighed være forstaaeligt for Færingerne. Anderledes forholder det sig derimod med Rets-sproget. Det kan ofte hænde, naar en indfødt Færing staaer som Inkvist eller som Vidne for en dansk Dommer, at de da ikke fuldkommen kunne forstaae hinanden. I saa Tilfælde er jo nemlig Sindet i Almindelighed i en stærkere Bevægelse, og Færingerne ere ofte ikke vant til at høre det danske Sprog brugt om daglige og verdslige Ting, idet der altid gives Mange paa Færøerne, som lidet eller intet komme i Berøring med Danst, og jeg maa bemærke, at intet Sted paa Derne og i ingen Klasse af Folket har det danske Sprog afløst det færøeste. Jeg mener derfor, at der maa kunne opstaae Ulemper ved Brugen af Sproget i Retten, og

det har jo vistnok ogsaa været Tilfældet, at det har været vanskeligt for Bedkommende at forstaae hinanden. Naar Dommeren ikke har været i Landet i lang Tid og saaledes er bleven kyndig i og fortrolig med det færøiske Sprog, saa maa han tage sin Tilflugt til Retsvidnerne; men disse Retsvidner ere hverken pligtige til at forstaae det danske Sprog eller autoriserede til at være Tolke. Jeg skal tillade mig at gjøre opmærksom paa, at Retsvidnerne paa Færøerne tages af Dommeren ved den extraordinaire Ret, hvor han kommer udenfor Thorshavn — og det er navnlig disse Steder, jeg i det Hele taget har for Die, thi i Thorshavn forstaae vistnok de Allerfleste, ja vel Enhver godt Danst — og ved den ordinaire Ret gaar dette Ombud at være Retsvidne paa Omgang, saaledes at det vel kan hænde, at der kan være et Retsvidne tilstede, som ikke har den nødvendige Færdighed i det danske Sprog og overhovedet ikke Dannelse nok til at kunne vejlede Dommeren tilstrækkeligt, i hvilket Fald denne da maa stole paa sin egen Opfattelse af de Paagældendes Udsagn. Der har nylig været en Sag, hvor det har været Tilfældet, at en Kone, der blev dømt for falsk Forklaring for Retten, har brugt den Undskyldning, at hun ikke ret havde forstaaet Dommerens Spørgsmaal, eller at hun ikke var bleven ret forstaaet af Dommeren; jeg veed ikke, hvilken af Delene der var Tilfældet. Nu er der vist ikke Skygge af Tvivl om, at Dommen har været fuldkommen retfærdig; der har sikkert ikke været nogensomhelst Grund til at antage det Modsatte; men det er dog beklageligt, at noget Saadant skal kunne bruges som et Paastud og maaskee troes af Mange, og da dette vistnok ofte er eller idetmindste kan være Tilfældet, saa kan det ikke tjene til at bestyrke den Agtelse for Retten, som det var ønskeligt og nødvendigt, at dette Folk maatte have, og som det i Sandhed ogsaa har. Ved at paapege dette, troer jeg at have godtgjort, at Sagen er vigtig nok til, at jeg kan tillade mig at henlede den høitærede Justitsministers Opmærksomhed derpaa.

Men man vil nu være berettiget til at spørge mig, hvilke Midler jeg da vilde kunne bringe i Forslag til at afhjælpe den Ulempe,